

UNIVERSUL

Literar

Director: STELIAN POPESCU,

REDACȚIA ȘI ADMINISTRATIA

11, STRADA BREZOIANU, 11

REVISTA
SAPTAMANALA

PREȚUL 20 BANI
Abonament 10 Lei pe an

BCU Cluj / Central University Library Cluj

SUMAR:

- Ion Luca Caragiale . . . *Boul și vițelul*
Ludovic Dauș . . . . . *Intr'un palat*
Alex. Macedonski . . . . . *Soare și grâu*
Ion Greulescu . . . . . *Din largurⁱ*
Vintilă Panta . . . *Țara lui Bai-Ganciu*
Nikita Macedonski . . *Sonetul primăverii*
Popic . . . . . *Scrisori apoplectice*
Luca Totu . . . . . *Sub ploaia*
Seb. Hortopan . . . . . *Sonet*
G. Cifarelli . . . . . *Stejarul doborât*
Victor A. Bacaloglu . . . . . *Retragerea*
Paul Florentin . . . . . *Paznicul de noapte*

Ecouri, etc. etc.

COLABORATORII „Universului Literar“

Șerban Bascovici,
 Victor A. Bacaloglu,
 Al. Cazaban,
 Cridim,
 Radu Cosmin
 V. Christodorescu,
 Ion Dragoslav,
 Ludovic Dauș,
 Gabriel Donna,
 Victor Eftimiu,
 Horia Fortuna,
 P. Florentin,
 George Gregorian,
 Gemi-Zam,
 Ion Grecolescu,
 Emil Isac,
 Leontin Ilescu,

Lia Hârsu,
 Alex. Macedonski,
 Nikita Macedonski,
 A. Mândru
 D. Nanu,
 Nigrim,
 N. Pora,
 Lizi Panta,
 Ion Pilat,
 Popic,
 Vintilă Panta,
 Dragoș Protopopescu
 Radu D. Rosetti,
 C. Riulet,
 Al. Th. Stamatiad,
 Liviu Rebreanu,
 N. Ținc.

UNIVERSUL LITERAR

INTR'UN PALAT

de LUDOVIC DAUȘ

Jeșit ca din poveste mai stăruie-un palat
Din vremi demult opuse în piatră ridicat.
Pe zidurile-i ploaia, zăpezile, lumina
Și-a anilor năvală și-au așternut rugina.
Fațada 'naltă, neagră, cu strașinele 'n arc
Măreț se deslușește prin arborii din parc,
Păzind de pe-o 'nălțime, în zări îndepărtate,
Atinsele domenii cu optsprezece sate.

A fost odată viață acolo de boeri
Cu-altar pentru credință și loc de mîngîieri,
Cu suflete de vreașnici viteji ce sîngerară
Din vremile lui Rareș trei veacuri pentru țară,

Rugina vieții moarte, secînd izvorul clar
A ars mlădița vie în ultimul vîstar,
Și-averea risipită a sfințelor ruine
În zdruncinul ursitei cuzu pe mîini străine.

Acum din tot trecutul, apare prin odăi
Doar singură cenușa străvechilor vapăi;
Pistoale, săbii late, un paloș, o armură
Sub care — atîtea inimi tictacul lor bătură,
Divanuri largi, portrete străbune pe pereți.
Hrisoave cu 'nvestirea domneștilor peceji,
Și martore bravură și vieții din Moldova, ..

Dar, vai! stăpînul de astăzi nu le'nțelege
slova!

Om nou în casă veche, biet suflet zămislit
În drojdiile vieții și 'n ele plămădit
Din valul de 'ntreprinderi ce i-au vădit
tăria

Prilcepe și măsoară ce scardă-i bogăția.
Mereu dospînd în umbra străvechului palat
Nici gînd să retrăiască trecutul îngropat,
Ori jertfele acelor strămoși la toate sprinteni
Pornind la bătălie în zornetul de pinteni
Și'n larma 'nviitoare de mîndri moldoveni
Chemăși prin glas de bucium din sate și
poeni.

Și omul nou, în slava puterii și-a mării,
Nu simte că'n truție stau mrejele peirei.
Și'ndrăgostit de sine se'nnață maestos!..

Privește de pe culme la oamenii

de jos
Supușii lui, țărani din optsprezece sate
De el învinzătorul cu aur cîmpărate.

Și-acolo, în tăcerea din sălile străbune
Sub harurile vieții ce vin să'l incunune, —
El soarbe voluptatea de-a ști că e stăpîn
Pe moaștele și avutul trecutului român!

Dar iată-ți vine rîndul, oh, neam al meu,
să sîngerî!

Trec zile de bejenii, de elocote și 'nfrîngerii,
Un freamăt, o vultoare de chin și nenoroc
Întinde peste țară pustiitoru-i foc,
Iar moarte'n zbor, grăbită, pe fie-care casă
Acașă pătimașă, un ochiu din a ei plasă,
Și după ea'n palatul apuseilor mării
Pătrunde-o 'nșiorare de crunte povestiri...

Acum, triumfătorul sătul de altă vreme
Veghind în cula veche se clatină, se teme, —
Și simte că'n urgia ce'n sînge-și face vad
Mărite visate se spulberă și cad...
Nevolnică trezire a gîndului său dornic
Șoptîndu-i că pe lume nimic nu e statornic
De cît doar amintirea acelor ee-au trecut,
Căci faima 'nbrucă viața ce s'a desprins
de lut.

Sclipirile de aur, grînarele bogate
A 'ntinșelor domenii cu optsprezece sate,
Averile pițite în lăzile de fier
Sînt doar o amăgire de lucruri care pier!

...Și omul nou începe să deslușească slova
Hrisoavelor bravurei și vieții din Moldova;
Și vede în portretul bătrînului spătar.
Ce-apare din perete semeț și legendar,
Un om a cărui umbră se'nnață, crește,
crește
Și'n plină strălucire și glorie 'l umbrește...
Se'ntoarce spre fereastră și vede'n poartă,
jos,

Un tînăr, o ruină de om, om zdrențeros,
Un biet țaran ce vine din zare, de departe,
Cu ranța pe umăr, c'opincele lui sparte,
Tîrîndu-și anevoe piciorul—ca și cum
Tot ce trăia într'însul ar fi murit pe drum.
S'apleacă să-l zărească mai bine... și...
de-odată,

Sub ochii lui soldatul ia formă 'ntrarpătă,
S'avîntă dirj în lueiul luminei, și'ntr'un salt
Răsare cît și țara și visul ei de'nalt!

*Ursită sfin'ă jertfei! Pe culmi înzepozite
Să duci mereu povara picioarelor trudite:
Icoană a răbdării, gonit din post în post
Să fii năluca vieții lipsită de-adăpost;
Sub trombe înghețate, bătut mereu de vînturi,
In suflet cu chemarea străbunelor pămînturi,
Si-asemuit în slavă străvechiului spătar,
Să fi un scut, o stîncă înfipă la hotar!*

*Și'nfrigorat stăpînul moșiilor bogate,
Averilor nespuse, averilor struntate,
El, ce-a eălcat cu fală pe dreptul ori și
cui.*

*Presimte că din toate nimic nu este al lui!...
Sfios scoboară scara să cheme pe soldatul
Flămînd și frînt, — și'l duce ca oaspete'n
palatul*

Măririlor trecute în care, ca un cult

*Răsare-acum icoana puterii de demult.
E-o vrajă ori și'n veghe se pierde și-aiurează?*

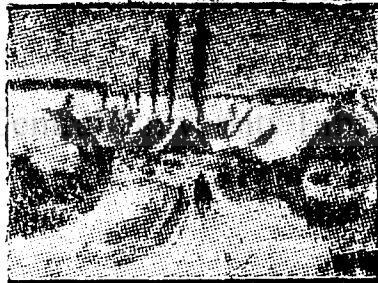
*Căci vede cum portretul spătarului vibrează,
Alunecă din ramă și'n zale Imbrăcat
S'apreacă și ia mîna sfiosului solaat.
Stau muși, privind-și umbra, legați într'o
frăție*

*De jertfe îndurate pe drumuri de urgie,
Și triști, pe eând prin geamuri bogate raze
curg*

*Și blînd în încunună lumina din amurg,
In zdrențele-i soldatul, în zalele-i spătarul,—
Ei ce-au cules din viață și binele și-amarul,
Și-au sîngerat în umbra Carpaților stin-
coșt,—*

*Tresar, și par vederii doi regi și doi Hris-
toși.*

Ludovik Dauș.

PAZNICUL DE NOAPTE.

Armatele în retragere dau foc caselor satului. Spre cer se ridicau mari limbi roșiatice. Localitatea unde fusese părăsită era o mică comună culcată pe coastele unor dealuri. Locuitorii ei fugiseră de teama invaziei, lăsându-mă astfel în voia întâmplării într'un sopron dărămat de zid pe o grămadă de paie umede.

În luptă fusese rănit la picior, iar din pricina prea marelui pierderi de sânge, îmi văjiau urechile și-mi simteam capul greu ca plumbul. Afară sgomotul bătăliei se depărtase. Din cer se coborâse peste satul pustit odată

cu întunericul o liniște adâncă.

De odată auzul îmi fu isbit de un sgomot ciudat.

Împrejurul meu, până în ungherișele cele mai depărtate și mai cufundate în umbră, se aprindeau ca prin minune mici lumini ce străluceau de mi luau vederea.

Erau o multime de animale cenușii cu privirea fosforescentă care se și aruncară asupra mea. Simteam cum dinții lor mici îmi sfășie carnea bucată cu bucată. Incepu-j să strig. Mă ebătui cât putui, iar numai după mari sfertări, ajunsei usa pe care des-

chizând-o, căzui în nesimțire în ograda caselor.

Când mă deșteptai eram culcat pe patul unui spital de campanie. Corpul îmi era tot o rană.

Mi se spuse, că armatele noastre luând în stăpânire aceea poziție chiar a doua zi fusese găsit de sanitari în nesimțire, și stând de pază lângă o înaltă movilă de cadavre de soarici, o pisică cenușie de angora cu ochi verzi.

E pisica pe care o vezi tolanită la gura sobei, îmi zise căpitanul, în casa cărui fusese poftit într'o după amiază frumoasă de vară.

P. Florentin

DIN LARGURI*SPRE LUMINA

Nădăjduind să năruie zăgazul
Atător țărături fără de sfârșit,
Inebunit de furie talazul,
Se spulbera de stâncă de granit.

Impinsă de-o satanică putere,
Pornea o altă undă către mal,
Și'n mii de albe perle efemere,
Iși prefăcea spumosul ei cristal.

Zădarnic își spunea de veacuri multe
Nepotolita mare, soarta-i grea, —
Nu se găsea un suflet s'o asculte
Și firea însăși n'o mai pricepea.

Muşca pământul țărurilor strâmbe
Și-și trimetea mânia ei din larg ;
Cu munți năvălitori, cu rezezi trâmbe,
Se răsbuna pe-o cruce de catarg...

Numai arar, în nopți mai liniștite
Pe'nțișul negru fără de hotar,
Incet, încet murea pe nesimțite
Tot sbuciumul acela milenar.

Atunci pornea atâta'nflorare
Din largul mișcător al depărtării,
Ai fi crezut că este clipa'n care
Venera s'a născut din spuma mărei.

Cu ochiul ei sălbatic și feeric,
Neadormită, luna sta de pază,
Și trimitea superb în întuneric,
Ispititor, puternica ei rază.

Și făurind o punte ce se'nclină
De la un țărml la cellalt țărml pe ape,
Chema atâta lume spre lumină
Câtă puteau talazele să'ngroape.

VALUL

Văzduhul când aruncă dărnicia
De-asupra mării prinsă de repaos,
Mă naște, — desprinzându-mă din haos,
Și-mi pune-un dor în suflet: Veșnicia.

Ivindu-mă în largul frământării
Cu aripele pline de'ndrăzneală,
Nu știu ce e răgaz, nici oboseală.
Mă cere — albastrul cald al înstelării!

Tot mai robit ispitei de mă ține,
Tot mai aprins de doruri ne'implinite,
Mă lupt cu alte valuri, stăpânite
De acelaș vis sălbatec, ca și mine.

Dar cei ce mor în luptă, nu simt oare
Aceleași năzuință în aripă?
Nu sunt atunci și eu un strop de-o clipă
Sub ceru-acestei firi ispititoare?

Numai țării deșarte se sbătură
De-atât amar de vreme peste ape?
Suntem urșiți așa, ca să ne'ngroape
Minciuna unor zări care ne fură?

Atâtea mii de valuri, câte slarmă
În fiecare clipă țărmlul rece,
Au vre un rost, când moartea le petrece
În haosul acela plin de larmă?

Și dacă vieți mai multe se vor prinde
Din suflul lor, în ceasul când se frâng,
Precum se prind și florile din crâng
Din scuturarea florilor murinde,

Ce mângâeri ne dă această lege?
Murind, cu noi se'nchide — un univers
În spuma străduinței ce s'a șters.
Și pulbere din jertfă se alege.

ION I. GRECULESCU

* Volumul care apare.

SOARE ȘI GRÂU

de Alexandru Macedonski

Soseaua, panglică prăfuită. Înainta prin albăstrimea zilei peste care soarele își cernea strălucirea. În urmă, verdeața unei păduri încingea câmpul cu un brâu ce, prelungindu-se spre dreapta și spre stânga, se stergea neîncetat mai mult și sfârșea prin a se topi de o parte și de alta în zarea depărtărilor.

Încolo, spre București, șesul se desfășura — aproape fără cute — o stepă veselă ce se împreuna la orizont cu cerul. Vechia și scumpa noastră Românie, peste care grâul își trece, vara, uriasul talaz de aur.

Dar marea de spice galbene era mâncată, pe locuri, de micii câmpuri intrate în stăbăstre, în a garofițelor pem-baste, în a garofițelor pemébe și în a mușateiului galben și alb.

Trăsura cu patru cai se oprise în dreptul unei siri de grâu de curând secerat și, pe scând vizitul se opîntea să i ridice osia dela o roată ruptă pe un par găsit la marginea țării, stăpânii, spre a se adăposti de arșiță, se apropiaseră de șiră și, aprinzându-și țigările, intrau în umbra ei. Coprinși de lenea zilei, ei se lungeau, la urmă, pe paiele țării, schimbau câte o vorbă-

două, și înfășurându-se în fumul tutunului se lăsau unei jumătăți de somn, cu privirile pierdute în adâncimea văzduhului.

Dar din preajma lor, ce până aci păruse pustie, o ceată de băietandrii eși la iveală cât ai clipi din ochi, și se făcu roată împrejurul lor.

Erau copii de toată mână, cu păr negru și cu păr balan, cu ochi de jar și cu ochi de cecare — unii mai îndrăzneți, alții mai sfioși — care cu câciul pe ceafă ori pe sprânce-ne, care cu pălării de păsă, înghirlandate cu flori de măcesi.

Copii ai câmpului, piepturile li se arătau pârlițe de sub cămășile desfăcute; pulpele și picioarele le aveau goale. Apropiati cu totul de fire, ei duceau mintea spre timpurile d'întăiu ale Latului, ale samniților și sabinilor. Dar vreo doi, pistruiați, și cu un tort de aur roșu încurcat pe cap, păreau copii ale acelor triburi de iranieni care se credea de-a dreptul coborâte din soare, și care și făcuseră din Helios singurul Dumnezeu.

Drăgăstoși cum nu se poate mai mult, aceștia, cât și ceilalți, aduceau cu dânșii — inimă de aur prin grâul de aur —

împăciuirea vieții câmpenești, curățenia ei.

Veniți la seceris cu ai lor, și întârziându-se împrejurul țării, zărișeră pe călători, și grămădindu-se împrejurul lor se uitau acum lung la ei, de pe a căror frunte griile păreau că se șterg.

Dar soarele coborâse. Băietășii alergaseră cu urcioarele la un pnt din apropiere, și veniseră cu apă de acolo. Drumetii băuseră, iar osia trăsurei fusese cu chin cu val proptită pe parul ce avea s'o sprijinească până la satul vecin.

Călătorii intrau înăuntru. Căii o urniră din loc. Ei o tărau cu gren, dar, în sfârșit, o duceau. Micii țărani, precum mai măriceii, rămăseră în urmă și, în curând, șira, se depărta și ea.

Tărăș-grăpis, călătorii ajunseră în sat, se deteră jos și mănără peste noapte acolo.

Dar aurul ce se șterse de pe holdele de grâu odată cu asfintirea soarelui, nu se șterse din amintirea lor.

Și, unul din ei, măcină, din grâul prin care trecuseră, și îl amestecă cu soarele dusei zile, ca să facă și din unul și din altul o pâine a ne-uitărei spre a se hrăni și alții cu ea.

Alexandru Macedonski

SCRISORI APOPLECTICE

de POP/C

I.

În seara când mâncărăm la Modern
Eram atât de fericit, — în cât
Mi se opreau mâncările în gât
Privind la ochii-ți magici de infern.
Și muzica lui Strauss îmi părea,
Când surădeai ca nimfele prin valuri,
Un labirint de calde idealuri
Pe care-un suflet mare-l construia.
Apoi când la Alhambra m'ai atras
Și-am isbutit să-ti spun vreo două șoapte
Spre buze roși, ca rodiile coapte
Se îndreptase gândul pătimaș.

.....
Ne-am despărțit târziu de tot
Când te-am condus la Domnul X,
Era îmi pare l fix,
Și mă șterseam rău pe bot.
Ai dispărut într'o clipită
Fără să-mi zici nici «au revoir»,
Iar eu rămas pe tro-tu-ur
Strigai: «ce viață-afurisită»

Morala:

Destinul ăsta-i un măgar.

II.

Nu mă 'nfior de lupta unor bolce-
vici cruzi din Rusia nebună; —
Eu știu că după vreme de furtună
Pogoară lin un «farniente dulce»
Peste întreagă noastră fire ferme —
cătoare ca'n Lesbós Saphó Poeta!
Eu măi amice am principii ferme,
Și n'ai să vezi vreodată că prin meta-
morfoză, să ajung o coardă
Pe care poți să cânti în fel și chipuri
Ce-mi pasă mă că lorga o să ardă
Mai rău ca ale Africeii nisipuri,
Sau c'o renaște, știu și eu? Mazepa
În țara năzdrăvanilor cazaci.
Ce 'mi pasă mă, că tu fără un prepa-
rator. politică încerci să faci,
Nu vezi cum soarta 'și râde neîncetat
De tot ce zămisleşte legea firii?

Morala

De vrei să treci chiar pragul nemuririi
Renunță să te-aleagă deputat.

SONETE INCANDESCENTE

I

Pășesc încet și calm prin cimitir
Și-ascult cum cântă 'n murmur straniu
[plopli,
Mă-opresc eutezător, în fața gropii
Și fac filosofie-ă la Șecspir:

«O, voi care dădurăți ortul popii
În nopți de crivăț aspru sau zefir,
Privind la crucea voastră vă admir
Și-ași vrea și eu de moarte sa m'apropii.

Mai rău decât pe bieții câini tarbaca
Mă chinue mereu, și mă sfășie
Oribilul «a fi sau nu fi...!»

Și când gândesc că viața mea săraca
Mai searbădă-i ca gustul de leșie
Vă 'ntreb de «nu-i mai bine 'ntre stafii...!»

Morala:

Ne-având răspuns, mă 'ntorc la berărie

II

Mai trist decât un muc de luminare
Ce-și plânge soarta 'n stropi de sper-
[manjeta
Stau eu acum în mica mea șambretă
Cuprins de-o scârbă neîndurătoare.

Și fața mea e albă ca de cretă,
Iar barba neagră crește tot mai tare,
Sunt prăpădit ca pictorul cutare
Când nu combină bine pe... paletă.

De ce o Doamne m'ai ursit să sufăr
Mai rău ca un costum boțit în cufăr,
Sau chiar mai rău ca vechii mucenici?

Miniștrii fură Vlad, Bontescu, Borcea,
Iar N. D. Cocea șef de bolcevici,
Și eu nimic...

Am să m'arunc în Borcea!

Morala:

Dar parcă tot mai bine e aici! Pop!

TARA LUI BAI-GANCIU*

(Amintiri vesele dintr'un calvar)

ECCE HOMO!

de VINTILA PANTA

În curtea cazărmei e sgomet mult, larmă ca de bălci, îngheșuală, sbierete, amestec ciudat de graiuri neînțelese.

- Mă Domnule, ne moje!
- Pardon! Lass mich hir!
- Bonjour! Comment cu va?
- Al dracului Bulgar. m'a văzut!

Babilonie curată, toți vorbesc în alt grai decât cel cu care au crescut, unii și-l pocesc chiar, să și-l apropie de cel al învingătorilor.

Îar Bulgarii vorbesc românește, scâlciat ce-i dreptul, dar mai toți au câteva noțiuni.

Într'un colț un ovrei-român, cu capelul dat pe ceafă, cu aer de vădită superioritate, ținând prietenos la braț un bulgar bărbos și nespălat, îl convinge cu îndemănare vorbind o limbă ciudată, din care nici el nu cred să priceapă prea mult; gesturi cu nemiluita, să împlinească golurile vocabularului sărac a celui intrat în grații... căci Bulgarul vorbește cu el cu o umbră de respect, deși nu se sfieste deseori, să-l bată părintește peste burtă, izbucnind în hohote de râs, lărgind o gură până la urechi.

Soptesc, ovreiu e radios, zâmbește șiret pe sub mustața-i mică, roșie ca arama. Se pare că a facerea ce pun la cale are sorți de izbândă, ochii mici și aprinși în cercănene de sânge bolnav strălucesc, „camaradul” scoate

un teanc de hârtii mototolite, murdare și soioase, alege câteva „Leve” și le întinde triumfător amicului... care le ia cu băgare de seamă, le desface tacticos numără, ridică capul, privește spre junele semit cu oarecare nedumerire, apoi subit fără alt comentariu jart!.. jart!.. două palme sonore pe obrazul înroșit de umilință și indignare! Apoi, băgând banii în buzunar, își infundă nesimțitor mâinile în șalvării enorme și creți, pleacă fără să privească în urmă, izbucnind într'un râs falos și idiot. Bai Ganciu știe să glumească! Ecce homo!

Adunați ca o turmă și îngrămădiți să ascultăm cuvântarea „polcovnicului” *) într-o încăpere de cazarmă, înaltă, ornată cu lanțuri de foiță, privim mirați pereții.

În toți patru, câte un tablou lucrat grosolan, cu rame din hârtie albastră, încadrând chipul bărbosului erou al istoriei bulgărești „Asparuh”!

Placarde în litere chirilice, stejar, panglici și într'un perete, un român poznaș, la rezează a atârnat câțiva ardei, făcuți buchet.

Polcovnicul, un bulgar chel, cu mustața neagră bătând în verde, cănită prost, cu ochii mici, înroșiți de nesomn, cu obrazul bu-

hăit de alcool, își drege glasul răgușit, se sue pe un scaun alb, ne vorbește tare, într'o românească stricată, învățată odinioară când „Polcovnicul” de azi era în țara românească mare proprietar.

— Mă domnilor! Eu fost na țara voastră mă... imă pământ, imă căruță... na Căstengea mă! Voi porci mă!

— Aud?

— Voi ciocoi nă, Parică mă... țăran prost mă, nema pământul na Bălgaria, imă pământu, imă parali imă voinți, imă și schită mă! Voi pircii mă! Ah! Ah! vro! Rușciuc? Varna? Na! Rușciuc! Varna? Na Varna!

— Și în mișcări repezi și elegante, colonelul părții sedentare își întoarce corpul, nu se sfieste să întovărășească exclamațiile cu gesturi eloquente...

— Mă... 913 voi habduți, război na cocoschiti!— Ofiterii corzeta mă, pudră mă, nema devia mă! Voi război na Ghermania? Ha! Ha! Ghermanii mă? Rumănu prostule este mă! mă domnule, porcile este voi!

— Bai Ganciu privește pe deasupra capetelor se gândește, ridică din umeri, ne compătimeste parcă, și termină izbucnind furios: — Porcile mă Domnule, porcile!

Vintila Panta

*) Polcovnic = colonel.

*) Din volumul cu acelaș nume ce va apare în curând.

Sonetul primăverii

*Prin florile de ghiață și ninsoare
Ce se topesc căzând ca mici mărgele,
În aer își înalță câte-o floare
Priviri de ochi aibaștrii sau de stele.*

*Ațâția ghiociei și lăcrămioare
Și câte drăgălașe viorele ;...
Parfumurile lor ispititoare
Atâta fericire — aduc în ele*

*S' n mine, în această primăvară,
Sădite de ochi negri și de soare,
Din sufletu-mi, începe să răsară*

*Flori tinere ș'atât de 'nbătătoare...
O, fericiți, cei cari 'n primăvară
Simțu-vor cum răsare 'niția floare.*

Nikita Macedonski.

Rătăcitor,

Dragului meu Udy..

*Te-am revăzut într'un amurg
Când rătăceam în lume ;
Și la pâraele ce curg
Le-am spus frumosu-ți nume.*

*Din unda lor s'a înălțat
Un cânt de dor și jale
De-atuncea ele l'au cântat
Mereu în a lor cale.*

*Te-am întâlnit, și-aiunci am plâns
Când ți-am văzut iubirea
Ce-odată sufletui mi-a'nvins
Mi-a răsădit iubirea.*

*Apoi pribeag, rătăcitor,
M'am depărtat de tine,
Ș' n orice undă de isvor
Eu te-am văzut mai bine.*

Florin Chiru-Nanov

Subscriți confrași

Adică la ce dau busna la'mprumut, așa'n neștire,
Numai casele de fier, numai pungii, numai chimire
Și condelele de seamă ar r mâne mai prejos.
Toctmai ele, carl aștern pe hârtie-așa frumos!
Ce? oar credeți cum că noi, scriitorii mari și mici,
Am lipsi cumva de fonduri, or suntem niște calici?
S'a schimbat acuma vremea, nu mai este a de-o știți,
Astăzi și noi scriitorii suntem oameni procopsiți,
Și dovada că așa e să poftiți ca s'o aflați
Pe la Băncile pe unde o să fim aglomerați
Și unde, uite, chiar eu ăsta care versuri proaste scriu,
Nici mai mult nici mai puțin trel chenzine-o să subscriu.

MARI DISPARUȚI

ION LUCA CARAGIALE

„Izbuteste — mând sărac — să isprăvească câteva clase de liceu, apoi intră, copil aproape, în apriga luptă a vieții, încercând pe rând toate meseriile de la suflor, la revizor școlar, ajungând târziu, după stabilirea reputației de autor dramatic, Director al Teatrului Național. Se ocupă stăruitor de foaia literară a „Universului”, întemeiază „Moftul Român” și colaborează la „Convorbiri Literare”. Plictisit, blazat, amărât chiar, se apucă de comerț. Nu reușește, și mai deziluzionat părăsește țara, trăind liniștit la Berlin, unde se stinge la 10 Iunie 1912. Activitatea sa literară vastă și răspândită în toate direcțiile se evidențiază prin nemuritorile sale „Comedii de moravuri”. Toate, dela „O soacră” și până la „Scrisoarea pierdută” sunt scene rupte din viața de toate zilele, redată într-un colorit viu,

real, în care tipurile trăsesc, fiind caracterizate nu se poate mai sugestiv și mai aproape de adevăr. Originalitatea subiectelor ne atrage, situațiile comice ne dispune, interesul celor desfășoară acțiunea ne interesează. Umorul lui Caragiale e un izvor nesecat, alături de sarcasmul sau mușcător, îl găsim în toată opera sa.

În domeniul nuvelisticii, Caragiale e tot atât de mare, ca și în poezia dramatică. Nuvelele sale, mai toate izbutite studii de profunde analiză psihologică, au rămas în literatură Românească, modele de stil și analiză psihologică. Fabulele lui Caragiale sunt neîntrecute; spiritul lor, cu o notă de profundă și înaltă moralitate rămâne de nemăritat. Nu poate fi ceva mai spiritual de cât fabula alăturată, model de vervă, originalitate și spirit:

BOUL ȘI VIȚELUL

Un bou, ca toți boii puțin la simțire,
În zilele noastre de soart' ajutat...
Învăță la școală cartea de cetire
Și ajunse boul un bou învățat.

Mare lucru 'n lume e și 'nvățătura!
Ține loc de multe, chiar și de talent...
Printr'o bună școală, rafinezi natura:
Din vițel poți scoate un bou eminent.

Nu încapă vorbă, între animale,
Un așa specimen greu să mai găsești...
Să citească zilnic feluri de jurnale,
Rumegând atâtea știri politicești

Astfel, eminentul, în curent cu toate,
Iată, pe nepotu-i fânăr l-a 'ntâlmit:
«Unchiule, cum mergem?» — «Excelent
[nepoate!]

A mai grea problemă s'a și rezolvit».—

«Unchiule, iar glume!» — «Ba de loc băietele!
Sunt de acord cu toții, foarte sigur știu...
Să m'ascuți pe mine, eu citesc gazete;
Tu nu știi nimica, ești un agiamiu.

Mă 'ndoiam eu însumi; m'am convins în
[fine]

C'am scăpat de-acuma de orice nevoi:
Ni sunt de-opotrivă voitori de bine
Și au multă milă cei mai mari de noi.

N'au pierit zadarnic, astă primăvară,
Dintre noi atâția ca la zalhană!
Drepturile noastre sfinte triumfară:
O s'avem izlazuri, dacă ni le-or da...»

A rămas vițelul, ca un gură-cască,
Fericit că 'n fine sacra spoț-a lui
O avea de-acuma din belșug să pască
Ș'o purta mai lesne greul jugului.

Caragiale

PENTRU MARIREA PATRIEI

de VICTOR A. BACALOGLU

II RETRAGEREA

Și sufletele vitejilor morți, pluteau pe deasupra capetelor noastre, îmbărbătându-ne la luptă și datorie.

Războiul nu e țesut numai din izbâzi — el are și situații critice, zile triste și uzeori infrângeri.

Se știe cu cât avânt s'au trecut Carpații de armata noastră falnică — doi ani de așteptare înfrigurată ca ținută în lanț și deodată, lanțul rupt, sborul spre Ideal, dorul de Isbândă!

Simțeam cu toții, ca războiul lumii, nu-i plimbarea din Bulgaria și cu toate acestea, câtă nerăbdare ne coprinsese sufletele. Ca moral, armata era gata, *poporul însă nu*, și se știe că *Nafinca este forța*.

Spre sfârșitul lui Septembrie 1916, după îmbătărea ținuturilor noastre într-o serie de ofensive tericite, urmă și seria zilelor de restriște. Las celor în drept, să vorbească de ajutorul platonice al aliaților Ruși, de organizarea noastră necompletă, de gestul jertfirei noastre, spre a salva pe aliați la Verdun și Salonic. Mă opresc la analiza psihologică a individului ca șef și soldat.

Ostașul nostru, începuse să priceapă, că dușmanul „are scule de războiu”, iar noi numai pilepuri de voinici, și ori cât de oțelide vor fi ele, după vorba poetului: Alexandri, că Românul are șapte sietți în pieptu-i de aramă, înfruntarea noastră, cu trupe echipate și înarmate extra-ordinar, a fost o jertfire.

Dezastrul dela Turtucaia, se mânase în sufletele noastre decepții și temeri, cari de-almințeri se puteau prevedea.

Retragerea forțată este episodul cel mai dureros al unei lupte — ea se face instinctiv dela individ la grupare în caz de panică, sau se face după ordin.

Primele noastre retrageri din Transilvania au început când trupele germane și în special cele Bevreze, au încercat să împingă cu puterea numărului și a forței odihnite, resturile victo-

rioase ale unităților noastre atât de încercate.

...Spre dimineața zilei a luptei de noapte dela Keghen, începu un bombardament infernal — dușmanul avea atâtea munițiuni, că nu este exagerat a se zice, că fiecărui grup, căruță sau om chiar, i se trimetea câte un obuz.

Și când nu putea să stingă viațele bietilor noștri soldați nu odată, se vedea masa groaznică de fier și fontă ce-avvârlea obuzelor, scoțând stejari bătrâni din rădăcină. Artileria noastră de câmp era neutilizată cu toată eroica ei sfortare.

Lumina zilei, arătându-se în plin și poleind câmpul groaznic; lupte de noapte, cu inima înlurată, vedeam corpurile neînsuflețite ale camarazilor rămași în pozițiile în care-i găsisse moartea, în tocmă ca niște stane de piatră alegorice.

Mortile violente nu schimbă figura clipei din urmă.

Pe fețele unor, citești grozăvia, pe-a altora sălbăcie, pe cele mai multe, calmul unei sfârșiri de forțe.

Arma le rămâne prinsă în mână ca într-o bucată, despletarea aproape imposibilă.

Cine poate descrie starea sufletească a șefului ce vede că nu mai poate menține pe poziție o trupă? Cine are condeii așa de vrăjii, să descrie neliniștea, des-nădejdea și neceazu încercărilor neisbutite de a se fixa pământului?

Toată firea este în proces, corpul se sgudue, până în cele mai mici fibre, vezi pericolul cu ochii și dacă în acele clipe îți pierzi noțiunea realității sau conștiința datoriei, totul s'a sfârșit. Atunci e cazul, ca șeful să-și poată tempera nervii și păstra limpezirea gândirei!

...Se ordonă retragerea presiunea fiind prea mare și jertfele părănd de prisos, și porunca în-

cepu să se execute pentru unele unități în ordine, pentru altele unde șeful nu-și avusese trupa în mână, retragerea devine dezordine și chiar fugă.

Mitralierele noastre intră în funcțiune, spre a țintui pe înamic cel puțin câteva vreme. Se ocupase atâtea kilometri de teren, că nu trebuiau pierduți decât pas cu pas; — războiul naște surprize cari pot schimba din clipă în clipă fața lucrurilor.

Obuzele dușmane împânzesc ză terenul de retragere — moartea stă în fiecare moment amenințătoare și gata pe pradă.

Cu ochii lăcrămați privesc unitățile ce se supțiază văzând cu ochii, semănând pământul cu corpurile neînsuflețite ale băieților mei viteji!

...Și dinapoi nici un ajutor, nici o întărire. *Sărmăne victime ale neprevăderii și nenorocului...* Și-acasă vă aștepta mame, soții și copii...

Dar, războiul ne trebuia... nu mai așa puteau fi îndelinite revendicările noastre drepte... Și Isus Cristos s'a jertfit pentru omenire și Ideea Crostinătății!

...Și pe când retragerea se făcea pas cu pas, o serie de împuscături din spre răsărit ne mângăiară urechia, — un curier anunță oprirea retragerii căci regimentul atacă cu succes aripa dreaptă. Prea târziu. Ordinul fusese dat ca atacul să fie simultan, cu 20 ore mai de vreme și nu fusese executat. Câtă vreme ordinul ce s'a dat nu se judecă dacă se poate executa ordinul nu-i poci pretinde îndeplinirea așa cum l'ai conceput și cum urma să se înfăptuiască.

Obuzele barau retragerea — un iad părea că se deschide în fața noastră, așa era sgomotul de asurzitor și moartea peste tocul.

Cu câtă greutate se pot da ordine noi de oprire și apoi de nou

atac, când spaima și rătăcirea pătrunde în suflete.

Agenții de legătură bravând moartea, alergau din unitate în unitate strigând, sbierând chiar toate dispozițiuni.

Unităților ce se retrăgea le comand, le țip, le urlu de oprire nouă și rezistență. Nervii tuturor sunt excitați peste fire și cu sfortare supra omenească, de-abia reușesc să-i țintesc locului. Cu jale și temere văd cum batalionul de elită al reg. ... se re-dusese aproape la nimic

...Ceasurile au trecut spre norocul nostru mai repede decât credeam, și negura serei începu să se așterne peste cimitirul născut din lupte.

Spre noapte se dăte ordin de retragere generală. În valea Lăpușnei, la poalele munților Gherghieni, se strânseseră toate trănurile regimentare ale bri-ga-

dei de infanterie și de artilerie. Peste noapte urma ca aceste trănuri și parte din trupe, să sue muntele, trecând în valea Mureșului superior spre *Ditra*.

...Și nu se uită așa upor priveștiștea tristă a convoiurilor de căruțe abia urnite de cai, boi și oameni pe munte prin noroiul drumurilor pe cari cu câteva zile înainte trecuserăm în ofensivă victorioasă. Pe vârful Gherghienilor începu să ningă — zăpada timpurie a lui Septembrie. Doamne, ce noapte infricoșată și istovitoare. Fără mâncare, fără somn și sub imperiul demoralizării inerente retragerii te mlunnezi când ți-aduci aminte de acele ceasuri grele, trecute ca în vis și judeci cât este omul de tare!

Și când ne-a privit zorile acelei dimineți și ne-am numărat, am văzut cât suntem de puțin!

și am plâns; în lacrămile fiecăruia se citea duiosia unei suferințe nemărturisite dar înțelese, iar pe tâmpile sclipea ceva din zăpada ce nu se mai topește niciodată.

Dar soarele începu să imprăștiie din nou bogăția sa de raze și de viață și atunci noi speranțe începu să renască în sufletele noastre pentru o clipă abătute.

...Speranța și credința au fost factorii biruinței și acestor virtuți, le ridicăm Imn de slavă!

În sufletele morților noștri scumpi scaldându-se în ploaia razelor de soare, pluteau pe deasupra, reamintindu-ne de datorie.

Zilele acelea de restricte și durere, vor rămânea însă, ca niște icoane neperitoare în mintea și sufletul nostru.

Victor A. Bacaloșu

STEJARUL DOBORÂT

După G. Pascoli.

*În locul umbrei, mort, stejarul tare,
Se 'ntinde. Nu mai luptă sub furtună.
Și lumea zice: „Cât era de mare!“*

*Alărnă ici și colo din cunună
Mici cuiburi ca în astă primăvară.
Și zice lumea: „Cât era de bună!“*

*Îl laudă și-l taie... Cu-o povară
Se duc cu toții-apoi, când amurgește...
O pitulice plânge... 'n cercuri zboară.*

Și cuibul verde nu și-l mai găsește...

trad. de G. Cifarelli.

SONET

*Ceasornicu'n tictacuri cadentate,
Nepăsător, înseamnă veșnicia
Reamintindu-ne zădărnicia
Atâtor vieți, pe rând, înmormântate..*

*Cum ne sporește el melancolia
În sborul clipelor întârziate —
Când vântul urlă afar și n'ai un frate
Căruia să'ți destăinuie puscicia!..*

*Povestea lui așa de dureroasă
Îmi spune: „vremea trece“ dar ce'mi pasă
Când omu'i sclavul vieții totdeauna..*

*Intindă'și moartea cât voește-aripa,
Nu mă'nfioară ghiara'i și nici clipa
Când m'o'nghiți deapururea genuna!*

Seb. Hortopan.

LEAC SIGUR

**De simți cum-va junghiuri de cap,
Or ghețele ce nu te'ncap,
Te-au înflorat de bătătură,
Sau dacă ai pe piept arsuri;
De te'mbulzesc dureri de dinți
Or simți prin trup fiori fierbinți**

**Așa de pildă ca la gripă,
Mă crede nu face risipă
Pe doctor și pe doctorii,
Mai bine banii S-A-I SUBSCRIE
LA ACTUALUL IMPRUMUT
Și-ai să vezi că li-a trecut.**

SUB PLOPUL..

Sub plopul dela poartă
Stau singură și cânt,
Și plopul dela poartă
Se leagănă în vânt.

El spune o poveste
Dar nu o înțeleg...
În trista lui poveste
E dorul meu întreg.

Din zorii zilei astfel
Și până în amurg,
Eu cos, tot cos și astfel
Trist zilele se scurg.

Aprilie 1920

Drumeți, copii, bătrâne
Din caiea lor s'opresc
Drumeți, copii, bătrâne
Plcând tot se crucesc

Eu, singură, pustie
Rămân și 'n urma lor,
Eu singură, pustie,
Plâng visele ce mor.

De va veni vr'odată
Un palid călător,
De va veni vr'odată
Va plânge el de dor.

Iar de-o 'ntreba de mine
Tu plop, bătut de vânt,
De-o 'ntreba de mine
Să plângi pe-al meu mormon

Târziu va înțelege
Pribeagul călător,—
Târziu va înțelege
Și-o plânge mult de dor.

Sub plopul dela poartă
Stau singură și cânt.
Ca plopul dela poartă
Bătută sunt de vânt.

Lucie Totu

DESLEGARI

AU DESLEGAT:

UN JOC: Dumitru N. Iliescu-
Ufov, Elena Perpelescu R. Vă-
lcea, Clara Paul M. Nobody Brăi-
la, Ecaterina cpt. Ion Pitești, Jean
N. Udriște Debrețin, Ticută N.
Sierlade Pitești, Leon Osias Plo-
ești, Popa M. Ion T. Măgurele,
Andrei Dumitrescu T. Măgurele,
N. L. Jr. Bărlad, Flore Andrees-
cu loco, I. G. loco, Solaro Alexs
Macedonski loco.

DOUA JOCURI: P. Gr. Vas-
tău Iași, Coca Tecuci, Ionel Si-
caer loco, Nicolina Mina Pitești,
Marioara Predescu loco, Elena V.
Mircea loco, M. Dela Prut Șivita,
Necu V. Pavel Iași, Angelina Ge-
rgescu loco, Mietta I. loco.

TREI JOCURI: Boro și Bebe
Nădeanu, P. N. cl. III, Aurica
Babeș Galați, I. Ciorănescu-Moro-
eni, Chivu Isac Focșani, M. Dela
Prut Șivita, Puiu I. Neculai Iași.

PATRU JOCURI: Virginia
Daja, Mariette Pica Dorohoi, Phi-
lipescu E. Const., Comarnic, P.
Gr. Vasiliu Iași.

CINCI JOCURI: Elenuta D.
Tabacu R. Sărat, Orășianu loco,
T. R. Tănase Jigălia Ialomița Oc-
tavian Petcu Ploesti, Petre Bog-
dan Galați, R. Ivanovici T. Mă-
gurele.

SEASE JOCURI: Lenuta Ne-

gulescu loco, Economu I. Const.,
Ecaterina și Elisaveta, cpt. Iov
Pitești, Marineu Efstate Galați,
Lucia și Irina maior Davidescu
Sibiu, Marioara Bălțeanu.

ȘEAPTE JOCURI: Didi și Gh.
Postelnicu loco, Angela Georgescu
loco, Georgel și Costel Nicolescu
loco.

OPT JOCURI: I. G. loco
NOUA JOCURI: Tache Berbe-
ciu C. de Argeș, A. Dan, Mișu
Burmaz loco, St. Bernhardt.

INTREAGA SERIE: Spathy R.
loco, Slt. Iosif, Iohn Bull Călă-
rași.

La împrumutul pe care'l cere țara

Subscriți și voi confrăți
publiciști, ziaristi și toate
categoriile de intelectuali!

Știm că nu e nevoie de
îndemn când e vorba să
săvârșim o faptă patriotică,
dar oamenii de litere sunt
firi distrate din cauza mul-
tiplelor ocupațiuni și numai
de aceia le-o amintim.

ECOURI

La notița explicativă care în-
soțea poezia „Bun venit“ a con-
fratelui Nigrim publicată în nu-
mărul trecut, s'a strecurat acea-
stă eroare: s'a zis că poezia a fost
citită M. Sale Reginei când a tre-
cut prin Buzău după ocupație; în
realitate poezia fost scrisă în a-
cest scop dar n'a putut fi citită
M. Sale, întrucât autorul n'a fost
înștiințat la timp de trecerea M.
Sale.

De altfel, această neînsemnată
eroare nu strică nimic din farme-
cul și frumusețea inspiratei bu-
căți literare a distinsului publicist,

În curând va apărea un vo-
lum de schițe și nuvele, —
„În urma lui Marte“ de d.
Emil Isac.

La Teatrul National se repetă
actualmente: La crima de Val-
jean. Poezia depărtării, de Dui-
liu Zamfirescu și Prăpastia de
M. Sorbul.

Viitoarea premieră a Compa-
niei „Excelsior“ va fi: Să nu-ți
laci idoli, de A. Vereș. Se vor-
bește mult bine despre acest po-
em dramatic.

RUBRICA JOCURILOR

SERIA VIII-a

SOLUTII

1. ARITMOGRIF MITOLOGIC

HEBE
EURIPOS
RURICK
CUCU
UNUL
LUCIA
ESOP

Hercule-Esculap

2. ȘARADĂ

de Const. Oiță

FU — DO — RA

3. ARITMOGRIF

de St. Vasiliu

Epignal
Mariana
Iran
Levi
Zuifom
Dscar
Latone
Alerg

Emil Zola — Germinal

4. ARITMOGRIF

de Junius dela Perișor

SuLa
Primar
LaVa
CuEr
MaRin
PoPa
CaOlin
StObor
LuLea

Liverpol-Portsmout

5. JOC IN ZIGZAG

de Stelian Mihăilescu

CON
ORA
NAIUL
UNU
LUPUL
URA
LAN

6. ȘARADĂ

de Elena St. Popescu

A — TI — LA

7. ARITMOGRIF

de Spathy R.

Achil
Namso
Gardian
Lord
Ițar
Algebra

Anglia-Londra

8. ȘARADĂ

de Nonu

SARA — ILIE

9. ARITMOGRIF

de Maria Stăneccu, Ploești

Mămăliga
Ipistat
Hatman
Antipirim
Iorgu
Vărsat
Inamici
Tratat
Eladnas
Ariston
Zero
Uluc

Mihal-Viteazu — Constituanta

10. ARITMOGRIF

de Bogardo G.

Ernanf
Phedra
Avarul
Mama
Iveta
Napoleon
Oombra
Niverneza
Drumuri
Asia

Epaminonda

11. PROBLEMĂ

de Virgiliu Florescu

MERE — PERE

12. JOC ROMBIC

de Dem. Rădulescu.

O
RIN
OITUZ
NUC
Z

13. Șaradă Autentică

de C. Nedeleșcu-Zlotești.

Crema, pudra și săpunul Flora

14. CuVânt pătrat

de C. Polțu.

CLEO
LORD
ERAO
ODOL

15. METAGRAMĂ

de Florica Georgescu-Stoage

Cor
Dor
For
Lor
Nor
Zor

16. ARITMOGRIF

de Magra

Formosa
Athena
Leopoldville
Kutusof
Lena
Angola
Naja
Darius

Ziarul Călătorilor

— și al —

Științelor Populare

se citește ușor și înțelege pe
toată lumea

Pentru consolidarea României Mari

IMPRUMUTUL INTERN

În virtutea legii promulgată în *Monitorul Oficial* No. 213 din 18 Ianuarie 1920, Guvernul Român emite rentă amortibilă 5 la sută din 1920.

Scopul Imprumutului

Acest imprumut are de scop acoperirea nevoilor tezaurului din cauza marelui contingent de trupe rămase încă mobilizate pentru apărarea țării, pentru punerea în aplicare a diferitelor legi sociale, isvorâte din inșiși urmările războiului, precum și pentru reconstituirea gospodăriei naționale.

În textul titlurilor noului imprumut se vor reproduce următoarele condițiuni:

Imprumutul va fi emis în titluri la purtător de 500, 1.000, 5.000, 10.000 și 20.000 lei.

Titlurile vor purta în facsimile semnăturile Ministrului de Finanțe, a Directorului Datoriei Publice și a Casierului Central al Tezaurului Public și o semnătură manuscrisă de control.

Sențiențe de impozite

Subscriitorul la acest imprumut e scutit pentru sumele subscrise de impozitul asupra creșterii averilor, (asupra câștigurilor de război) și asupra averilor. Sumele subscrise nu se vor scoli la stabilirea averilor asupra cărora se va efectua un eventual imprumut forțat.

Titlurile acestui imprumut vor fi scutite de orice impozite prezente sau viitoare.

Titlurile

Titlurile vor fi primite pe valoarea lor nominală ca garanție la toate casele Statului. Cupoanele scăzute vor fi primite la aceleași Case drept numerar. Titlurile vor putea fi puse în gaj (lombardate) la Banca Națională a României și la Cassa de Depuneri.

Subscriitorul va putea plăti pământul cu care a fost improprietărit prin expropriere cu aceste titluri pe valoarea lor nominală purtând primul cupon neajuns la scadență.

Titlurile acestui imprumut vor purta o dobândă de 50 la sută pe an la capitalul nominal. În acest scop titlurile sunt însoțite de o foaie de cupoane de dobânzi semestriale pe zece ani, reînnoibile până la complecta stingere a acestui imprumut.

Amortizările

Amortizările acestui imprumut se vor face pe valoarea nominală în curs de 40 ani, conform tabelului anexat la textul titlurilor, prin trageri la sorți semestriale cari vor avea loc la 1 Septembrie și la 1 Martie al fiecărui an, cu începere din 1 Septembrie 1921, dată fixată pentru prima tragere.

Guvernul se obligă a nu denunța acest imprumut înainte de 1 Mai 1931.

Titlurile eșite la sorți vor fi plătite la 1 Mai și 1 Noiembrie ce urmează fiecărei trageri în schimbul titlurilor având atașate toate cupoanele, începând cu scadența imediat următoare termenului rambursării. Primul cupon va fi plătit la 1 Noiembrie 1920.

Cupoanele

Valoarea cupoanelor ce vor lipsi se va deduce din capitalul de rambursat.

Numerile titlurilor eșite la sorți la fiecare tragere, împreună cu o specificare a celor din tragerile precedente, cari nu s'au prezentat la plată se vor publica în *Monitorul Oficial*.

Cupoanele scăzute și neprezentate la plată se prescriu după cinci ani, iar titlurile eșite la sorți după trecerea de treizeci de ani dela scadența lor.

În locul titlurilor pierdute, furate sau distruse se vor libera proprietarilor duplicate în conformitate cu legea decretată cu No. 3380 din 13 Noiembrie 1918, putându-se lua cunoștință de dispozițiunile acestei legi la locurile de plată.

Subscrierile acestui imprumut vor fi ireductibile.

Min. de Finanțe, AUREL VLAD
București, 20 Februarie 1920

Condițiunile de subscriere

În baza prospectului de mai sus, subscrierea la Imprumutul la sută din 1920, va începe în ziua de 28 Martie a. c.

Subscrierea se va face:

În București

1. La Ministerul de Finanțe, la

Cassa de Depuneri, Consemnațiuni și Economie, la Administrațiile Financiare:

2. La Banca Națională a României.

3. La Banca Marmorosch Blank et Co.

4. La Banca Românească.

5. La Banca Națiunii.

6. La Banca de Credit Român.

7. La Banca Agricolă.

8. La Banca The Bank of Roumanian Ltd.

9. La Banca Comercială Română.

10. La Banca de Scont a României.

11. La Banca Târneaș-d.

12. La Banca Generală a Țării Românești.

13. La Banca Cerealiștilor.

14. La Banca Dacia Traiană.

15. La Banca Fortuna.

16. La Banca L. Berkovitz.

17. La G. M. Eftimiu et Co.

18. La M. Finkels.

19. La C. Steriu.

20. La I. D. Benzal.

21. La Banca Sindicatului Agricol Ialomîța.

22. La Banca Munteniei.

23. La Banca Franco-Română.

24. La Creditul Technic.

25. La Banca Sindicatului Agricol Ilfov.

26. La Banca Chrisovetoni.

27. La P. G. Ionescu.

28. La Cobilovici.

29. La Societ. cooperativă Victoria Unirii.

30. La Banca Carpaților.

31. La Banca Rahova-Bragadiru.

32. La Centrala Băncilor din Provincie.

33. La Grosswald et Marcovici.

34. La Josef Cohen et Stroerfer.

35. La Haim, Campus et Bassa.

36. La Banca Română de Comerț și Industrie.

37. La Sindicul Bursei.

38. La A. Lazaris.

39. La Casa Funcționarilor Publici.

40. La Societatea de Asigurare Generală.

41. La Banca Oborului.

42. La Banca de Petrol, Mine și Industrie.

43. La Banca Poporului.

44. La Simon Schwartz.

Subscrierile se vor mai face la alte bănci sau instituții, cari se vor indica prin publicațiuni speciale precum și la Băncile Populare.

În Provincie inclusiv

Basarabia și Bucovina

1. La toate Sucurs. și Agențiile Băncilor mai sus menționate.

2. La Administrațiile financiare și la Percepții.

3. La Banca Comerțului Craiova.

4. La Banca Moldovei, Iași.

5. La Banca Iașilor, Iași.

6. La Banca Dacia, Iași.

7. La Banca Grosswald, Iași.

8. La Banca Jurist, Iași.

9. La Banca Română, Brăila.

10. La Banca Brăila, Brăila.

11. La Societatea Economia, Focșani.

12. La Societatea Frăția, Focșani.

13. La Societatea Putnei, Focșani.

14. La Societatea Mîlcov, Focșani.

15. La Societatea centrală, Ploești.

16. La Frații B. Eschenasy, Craiova.

17. La Prima Societate de Economie, Iași.

18. La Banca Botoșănească Română, Botoșani.

19. La Banca de Credit Piatra-Neamț.

20. La Banca M. Moscovitz, Botoșani.

21. La N. T. Popp, Craiova.

22. La Banca Otteniei, Craiova.

23. La H. G. Silberman.

24. Precum și la orice alte Casse de bancă, cari se vor indica prin publicațiuni speciale.

25. La Federatele Băncilor Populare.

În Transilvania

1. La Perceptorate și la toate Băncile cari fac parte din Asociațiunea Solidaritatea, precum și la altele cari se vor desemna ulterior.

Prețul de emisiune este fixat pentru acei ce vor face vârsămintele integrale la 87 suta de lei, capital nominal, iar pentru aceia ce vor face vârsămintele în rate la 88 suta de lei capital nominal.

Vârsămintele cari nu se vor face integral, se vor face în două rate. Prima rată va fi de 48 lei la subscriere, a doua rată se va plăti până la 3 Iulie 1920 și va fi de 40 lei.

Cei cari nu vor achita rata a doua în acest termen vor plăti pentru o lună de zile următoare.

o dobândă de 8 la sută pe an. După acest termen se va putea vinde dreptul în contul și fizic al subscriitorului.

Guvernul are dreptul să închidă subscrierea oricând va voi, anunțând cu cinci zile înainte de data închiderii ei, prin publicațiuni speciale.

La subscrieri cu vârsăminte integrale se vor primi bonurile de tezaur precum și bonurile de tezaur ale Apărării Naționale de ducându-se dobânda până la scadența lor, de la data subscrierii la noul împrumut. Se vor mai primi tot la subscrierile cu vârsăminte integrale pe valoarea lor nominală; cupoanele se scad în interval dela 1 Aprilie 1920 până la 1 Aprilie 1921 inclusiv dela titlurile de rentă aflate în deponatul Cassei de Depuneri și Băncilor care au fost autorizate să și trimeată depozitele la Moscova. De asemenea se vor primi cupoanele cu aceleași scadențe dela titlurile aflate în posesia deținătorilor.

Subscriitorului i se va libera o chitanță constatând subscrierea și efectuarea vârsămintelor.

Subscrierile se vor face pe formulare ce se vor pune gratuit la dispoziția subscriitorilor.

Subscrierile pentru acest împrumut vor fi ireductibile.

Titlurile definitive împreună cu foile de cupoane se vor libera cel mai târziu la 1 Iulie 1920. Chitanțele sunt circulabile ca și titlurile până la emiterea acestora.

Min. de Finanțe. AUREL VLAD
București, 20 Februarie 1920.

